

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

-1980-

Αθήνα, 4 Νοεμβρίου 2015

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΕΕ & ΕΒΕΑ, κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΙΧΑΛΟΥ,
ΣΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ CAPITAL + VISION ΠΟΥ ΔΙΟΡΓΑΝΩΘΗΚΕ
ΜΕ ΘΕΜΑ:

**«ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ:
Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ»**

«Είναι γνωστό, για χιλιάδες ελληνικές επιχειρήσεις, η εξωστρέφεια έχει λειτουργήσει ως αντίδοτο στην ύφεση. Έχει αποτελέσει στρατηγική επιλογή, απέναντι στην κάθετη πτώση της εγχώριας ζήτησης.

Ένα από τα ελάχιστα – το μόνο ίσως – θετικό μήνυμα στη διάρκεια της κρίσης, ήταν το γεγονός ότι όλο και περισσότερες επιχειρήσεις άρχισαν να στρέφονται εκτός συνόρων, για να αναζητήσουν ευκαιρίες ανάπτυξης. Όλο και περισσότερες επιχειρήσεις άρχισαν να επιδιώκουν διεθνείς συνεργασίες και – ταυτόχρονα – να προσαρμόζουν σταδιακά την παραγωγή και τα μοντέλα λειτουργίας τους στις απαιτήσεις της διεθνούς αγοράς.

Η προσπάθεια δεν ήταν εύκολη, με δεδομένη την ασφυκτική έλλειψη ρευστότητας, τη δυσκολία πρόσβασης σε τραπεζικό δανεισμό, αλλά και τις παρατεταμένες περιόδους αβεβαιότητας, που προκάλεσαν πρόσθετες δυσχέρειες στις διεθνείς συναλλαγές.

Τα αποτελέσματα έδειξαν, όμως, ότι υπάρχει μια εξαιρετική δυναμική. Οι Έλληνες εξαγωγείς απέδειξαν ότι έχουν τις ικανότητες να αναπτύξουν ή να ενισχύσουν την παρουσία τους στις διεθνείς αγορές. Παρά τις αντιξοότητες κατάφεραν να διατηρούν υψηλή την ποιότητα και την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων τους. Κατάφεραν να διατηρούν την αξιοπιστία και τη συνέπειά τους απέναντι στους συνεργάτες τους.

Οι εξαγωγικές επιχειρήσεις έκαναν τα προηγούμενα χρόνια μια υπερπροσπάθεια, η οποία απέδωσε καρπούς. Παρ' όλα αυτά, δεν μπορεί να παλεύει επ' άπειρον μέσα σε ένα εχθρικό οικονομικό περιβάλλον. Ένα περιβάλλον που, αντί να βελτιωθεί – όπως πιστέψαμε όλοι κάποια στιγμή – γίνεται όλο και πιο δύσκολο. Το φετινό καλοκαίρι, με την επιβολή των κεφαλαιακών ελέγχων, έγινε θα έλεγα αβίωτο.

Όλη η δουλειά που είχε γίνει τα προηγούμενα χρόνια, οι ισχυρές σχέσεις και η παρουσία που είχαν καταφέρει να οικοδομήσουν με πολύ κόπο οι ελληνικές επιχειρήσεις, κινδύνευσαν να γκρεμιστούν από τη μία μέρα στην άλλη.

Η αδυναμία πληρωμής ξένων προμηθευτών κατέστησε ουσιαστικά αδύνατη την εισαγωγή των πρώτων υλών για την παραγωγή των προϊόντων. Δεν υπάρχει εξαγωγική επιχείρηση που να μη χρειάζεται τουλάχιστον μια πρώτη ύλη από το εξωτερικό για να ολοκληρώσει την παραγωγική διαδικασία. Όσες επιχειρήσεις είχαν αποθέματα

κατάφεραν να συνεχίσουν για ένα διάστημα, οι περισσότερες όμως βρέθηκαν σε αδιέξοδο.

Οι επιπτώσεις φαίνονται στους αριθμούς.

Τον Ιούλιο, οι συνολικές εξαγωγές όπως δηλώθηκαν στα τελωνεία, σημείωσαν πτώση 8% κατά 8% και διαμορφώθηκαν στα 2,3 δισ. ευρώ έναντι 2,5 δισ. ευρώ τον Ιούλιο του 2014.

Με βάση τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, που καταγράφει τα εμβάσματα από και προς το εξωτερικό, η μείωση της συνολικής αξίας των εξαγωγών τον Ιούλιο εμφανίζεται ακόμη μεγαλύτερη αγγίζοντας το 9,1%.

Κατά τον ίδιο μήνα, η μείωση των εισαγωγών υπήρξε δραματική, ξεπερνώντας το 35% σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος.

Τον Αύγουστο, η συνολική αξία των εξαγωγών μειώθηκε κατά 8,9%, φθάνοντας σε αξία τα 1,89 δισ. ευρώ από τα 2,07 δισ. ευρώ του Αυγούστου του 2014. Με την εξαίρεση, ωστόσο, των πετρελαιοειδών, παρατηρείται αύξηση των εξαγωγών κατά 6,8%.

Συνολικά για το οκτάμηνο Ιανουαρίου – Αυγούστου, προκύπτει μείωση της τάξης του 3,3% στη συνολική αξία των εξαγωγών, που μεταφράζονται σε απώλειες της τάξης των 595 εκατ. ευρώ.

Σήμερα, παρά το γεγονός ότι έχει μεσολαβήσει μια σχετική χαλάρωση των κεφαλαιακών ελέγχων, οι δυσκολίες παραμένουν τεράστιες στο θέμα της πληρωμής των προμηθευτών. Και όσο η αδυναμία εισαγωγής πρώτων υλών και ενδιάμεσων προϊόντων συνεχίζεται, θα μειώνεται αντίστοιχα η βιομηχανική παραγωγή και κατ' επέκταση οι εξαγωγές. Και τα ελληνικά προϊόντα θα χάνουν πολύτιμο έδαφος στις διεθνείς αγορές από τους ξένους ανταγωνιστές τους.

Και βεβαίως το πρόβλημα δεν είναι μόνο οι κεφαλαιακοί έλεγχοι, καθώς η ρευστότητα έχει για μια ακόμη φορά εξαφανιστεί από την πραγματική οικονομία. Και στο μεταξύ, έχει ξεκινήσει η εφαρμογή μιας νέας συμφωνίας με τους δανειστές, η οποία συνοδεύεται από πρόσθετες δυσβάσταχτες φορολογικές επιβαρύνσεις.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες είναι προφανές ότι δεν μπορεί να υπάρξει σταθερή ανάκαμψη των εξαγωγών. Χρειάζονται άμεσα μέτρα, προκειμένου να στηριχθεί η εξαγωγική δραστηριότητα.

Ζωτικής προτεραιότητας ζήτημα είναι η άρση των capital controls, σε συνδυασμό με την ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών και την εφαρμογή ενός ρεαλιστικού σχεδίου για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Η διαδικασία αυτή πρέπει να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατόν, ώστε να αποκατασταθεί πλήρως η λειτουργία του τραπεζικού συστήματος. Όσο η εκκρεμότητα συνεχίζεται, όχι μόνο οι εξαγωγές, αλλά συνολικά η οικονομική δραστηριότητα θα παραμένει «στην εντατική». Και οι επιπτώσεις στην απασχόληση, στα δημόσια έσοδα και στην κοινωνία θα γίνονται όλο και πιο σοβαρές.

Παράλληλα, είναι απαραίτητο να προχωρήσει η καταβολή των ληξιπρόθεσμων οφειλών του δημοσίου προς ιδιώτες, που σήμερα αγγίζουν τα 5 δισ. ευρώ, με σκοπό να δοθεί μια ανάσα ρευστότητας στις επιχειρήσεις.

Πέρα από τα μέτρα που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των σημερινών δυσκολιών, έχουμε τονίσει επανειλημμένα την ανάγκη μιας συνολικής πολιτικής για την ενίσχυση της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων.

Παρά τις προσπάθειες και τις θετικές επιδόσεις των προηγούμενων ετών, οι εξαγωγές εξακολουθούν να έχουν χαμηλή συμμετοχή στη διαμόρφωση του ΑΕΠ.

Σήμερα, οι εξαγωγές υπηρεσιών και προϊόντων κυμαίνονται κοντά στο 30% του ΑΕΠ, ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος στην ευρωζώνη βρίσκεται στο 45% περίπου. Για να

υπάρξει σύγκριση, στην Πορτογαλία οι εξαγωγές βρίσκονται στο 41%, στη Γερμανία στο 51%. Σε χώρες όπως το Βέλγιο, η Ολλανδία και η Ιρλανδία, υπερβαίνουν το 70%, ενώ στην Εσθονία φθάνουν το 88% του ΑΕΠ.

Ένα εξίσου σημαντικό δομικό πρόβλημα είναι η περιορισμένη εξαγωγική βάση, με δεδομένο ότι το 70% των εξαγωγών προϊόντων γίνεται από 200 περίπου επιχειρήσεις.

Έχουμε, λοιπόν, πολύ δρόμο να διανύσουμε, ώστε εντός της επόμενης δεκαετίας να αυξηθεί κατά 10 τουλάχιστον ποσοστιαίες μονάδες η συμμετοχή των εξαγωγών στο ΑΕΠ και ταυτόχρονα να διευρυνθεί η βάση των εξαγωγικών επιχειρήσεων. Απαιτείται ένα στρατηγικό σχέδιο, με εστίαση τόσο στις άμεσες ανάγκες όσο και τις μακροπρόθεσμες προοπτικές του εξαγωγικού τομέα.

Σε άμεσο επίπεδο, θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην ενίσχυση της ρευστότητας και στη διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση, με ανταγωνιστικούς όρους.

Χρειάζονται μέτρα όπως:

- Δυνατότητα κεφαλαιακών εγγυήσεων και αναχρηματοδότησης των εξυπηρετούμενων πιστώσεων
- Καλύτερη αξιοποίηση των προγραμμάτων των κοινοτικών ταμείων, όπως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, αλλά και εθνικών μηχανισμών όπως το ΕΤΕΑΝ
- Δυνατότητες τιτλοποίησης δανείων των ΜμΕ και χρήση τους ως ενέχυρο για δανεισμό από το Ευρωσύστημα
- Νέα, καινοτόμα χρηματοδοτικά εργαλεία, όπως η εξω-τραπεζική και η ανακυκλούμενη χρηματοδότηση

Επίσης, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διαμορφωθεί ένα ευνοϊκότερο φορολογικό περιβάλλον, με συγκεκριμένα κίνητρα και διευκολύνσεις για τους εξαγωγείς. Χρειάζονται, ταυτόχρονα, πρωτοβουλίες για να μειωθεί το ενεργειακό κόστος στη μεταποίηση. Δεν μπορούμε να μιλάμε για ανταγωνιστική παραγωγή όταν η Ελλάδα έχει το ακριβότερο βιομηχανικό τιμολόγιο για το φυσικό αέριο στην Ευρώπη. Γνωρίζουμε ότι όλα αυτά τα χρόνια υπάρχουν επιχειρήσεις που αναγκάζονται να εξάγουν με ζημιά, λόγω της ακριβής ενέργειας. Ας γίνει επιτέλους κάτι σε αυτό το θέμα.

Απαιτούνται επίσης μέτρα για τη διευκόλυνση της εξαγωγικής δραστηριότητας: αναβάθμιση των φορέων εξωστρέφειας, αλλά και του ρόλου των πρεσβειών, για την παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών υποστήριξης. Απλούστερες και ταχύτερες τελωνειακές υπηρεσίες, απλούστερες διαδικασίες πιστοποίησης. Επιτάχυνση κρίσιμων έργων εθνικής υποδομής: ολοκλήρωση οδικών αξόνων και σιδηροδρομικού δικτύου, υποδομές logistics κτλ.

Η εξωστρέφεια απαιτεί σχέδιο, στρατηγική, σκληρή δουλειά και επιμονή, αλλά και ένα ευνοϊκό περιβάλλον. Μέχρι τώρα, οι Έλληνες εξαγωγείς έχουν σηκώσει στις πλάτες τους το σύνολο της προσπάθειας. Με ελάχιστη βοήθεια από την Πολιτεία. Με τεράστιες δυσκολίες εξαιτίας της κρίσης, αλλά και με απρόβλεπτα εμπόδια όπως οι κεφαλαιακοί έλεγχοι.

Αν θέλουμε σταθερή άνοδο των εξαγωγών, αν θέλουμε διατηρήσιμη ανάπτυξη στηριγμένη σε μια εξωστρεφή οικονομία, πρέπει να διασφαλιστούν άμεσα βιώσιμες συνθήκες για τις υφιστάμενες εξαγωγικές επιχειρήσεις. Πρέπει να περιοριστούν τα εμπόδια και να υπάρξουν αποτελεσματικότερες πολιτικές για την ενθάρρυνση και τη στήριξη ακόμη περισσότερων επιχειρήσεων.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η επιμελητηριακή κοινότητα είναι και θα συνεχίσει να βρίσκεται στην πρώτη γραμμή αυτής της προσπάθειας. Θα συνεχίσουμε να δίνουμε τη μάχη, στο πλευρό των ελληνικών επιχειρήσεων, ώστε η χώρα μας να κάνει το μεγάλο βήμα μπροστά στον τομέα της εξωστρέφειας».